

Instytucja przerwy w karze pozbawienia wolności

Przerwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności stanowi ważny instrument prawa karnego wykonawczego, pozwalający na czasowe wstrzymanie odbywania kary w szczególnych okolicznościach. Regulowana przepisami kodeksu karnego wykonawczego (m.in. art. 153 i 63 KKW), może być udzielona zarówno z przyczyn zdrowotnych, jak i rodzinnych lub innych nadzwyczajnych okoliczności.

Zgodnie z art. 63 § 1 KKW, w przypadku, gdy stan zdrowia skazanego uniemożliwia odbywanie kary ograniczenia wolności, sąd jest zobowiązany do udzielenia przerwy w jej wykonywaniu aż do ustania przeszkody. Komentarz pod red. J. Lachowskiego (wyd. 2023) podkreśla, że nie chodzi tu wyłącznie o choroby ciężkie – jak w art. 150 § 1 KKW – ale o każdą chorobę, która obiektywnie czyni wykonanie kary niemożliwym. W praktyce wymaga to przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych lekarzy oraz analizy dokumentacji medycznej.

Z kolei art. 62 § 1 KKW, stosowany odpowiednio w oparciu o art. 63 § 2 i 3, pozwala na przyznanie przerwy do roku, jeżeli wykonywanie kary powodowałoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki. Przykładem może być konieczność sprawowania opieki nad osobą zależną lub udział w ważnym wydarzeniu rodzinnym. W orzecznictwie sądów powszechnych akceptowano np. udział skazanego w ślubie dziecka jako przesłankę humanitarną uzasadniającą przerwę (por. II AKzw 13/23, SA w Krakowie).

Trzecią przesłanką, wymienioną w art. 62 § 2 KKW, jest powołanie skazanego do czynnej służby wojskowej – wtedy przerwa trwa do zakończenia tej służby. Jak wskazuje Komentarz (Osiński, w: Lachowski, 2023), przerwa w jednym tylko wariancie kary ograniczenia wolności skutkuje zawieszeniem całej kary – zgodnie z koncepcją jej jedności.

Postępowanie w sprawie przerwy może zostać zainicjowane zarówno przez skazanego, obrońcę, prokuratora, jak i z urzędu przez sąd. Udzielenie przerwy wymaga postanowienia sądu, wydanego na posiedzeniu bez udziału stron (art. 22 § 1 KKW). Postanowienie musi wskazywać czas trwania przerwy, liczony od dnia jego ogłoszenia. Od takiego postanowienia – zarówno pozytywnego, jak i odmownego – przysługuje zażalenie (art. 63 § 4 KKW).

Instytucja przerwy w karze jest również przedmiotem licznych rozważań orzeczniczych. W sprawie I ACa 448/22 sąd zaakceptował przerwę z uwagi na stan zdrowia, potwierdzając znaczenie dokumentacji medycznej. Z kolei w wyroku III K 39/00 wskazano, że popełnienie przestępstwa podczas legalnej przerwy nie uniemożliwia późniejszego wydania wyroku łącznego – inaczej niż w przypadku „ucieczki” z zakładu karnego.

Podsumowując, przerwa w karze pełni funkcję ochronną wobec skazanych znajdujących się w szczególnej sytuacji życiowej. Choć sądy podchodzą do tej instytucji z ostrożnością, odpowiednio umotywowany wniosek, poparty dokumentacją, może skutecznie wstrzymać wykonywanie kary, umożliwiając skazanemu np. leczenie, udział w wydarzeniu rodzinnym czy zabezpieczenie interesów osoby zależnej.

Masz dodatkowe pytania? Borykasz się z innymi problemami natury prawnej, a nie jesteś w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy?

Możesz skorzystać z darmowej porady w punktach nieodpłatnych pomocy prawnej i świadczenia poradnictwa obywatelskiego w budynku Urzędu Miasta Zielona Góra przy ul. Dąbrowskiego 41.

Punkty są czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30-18:30.

Obowiązują wcześniejsze zapisy na poradę pod nr tel.: 68 456 48 34 w godzinach pracy urzędu lub osobiście w Biurze Obsługi Interesanta przy ul. Podgórnej 22 w Zielonej Górze.

Artykuł powstał w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i dwóch punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie miasta Zielona Góra w 2025 r.” finansowanego ze środków przekazanych przez Miasto Zielona Góra. Artykuł jest wkładem własnym osobowym do ww. zadania.